

A Pécsi Ítéltábla a Bohli Krisztina ügyvéd által képviselt **felperes neve**(felperes címe) felperesnek - a **I.rendű alperes neve** (címe) I. rendű és **II. rendű alperes neve** (címe) II. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és egyéb iránt indított perében a ... Törvényszék 2015. szeptember 10. napján kelt .../27. számú ítélete ellen az I. rendű alperes által 30. sorszámon előterjesztett fellebbezés és a felperes által Pf.3. sorszámon előterjesztett és Pf.5. sorszámon indokolt csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

### **ítéletet:**

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 345.600 (háromszáznegyvenötezer-hatszáz) forint, míg az I. rendű alperest, hogy fizessen meg 1.034.900 (egymillió-harmincnégyezer-kilencszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket - az államnak - az illetékes adóhatóság felhívására.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 136.400 (százharminchatezer-négyszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### **Indokolás**

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az I. rendű alperes éveken keresztül végzett ügyvédi tevékenységet az apósa, Cs. törvényes képviselőjével működött felperes részére.

2013. február 2-án a felperes megbízási szerződést kötött az I-II. rendű alperesekkel a kintlévőségeinek behajtását célzó tevékenység megszervezésére és a behajtás végrehajtására azzal, hogy a végrehajtás során befolyó összeg az I. rendű alperesnek a ... Bank ... Fiókjánál vezetett letéti számlájára kerül. A megbízást a felek kiterjesztették a felperes minősített üzlet részével működő gazdasági társaságok kintlévőségeinek behajtására is azzal, hogy a ... **B.** Kft-vel ugyanazon nap kötött megbízási szerződés hatályát veszti. A megbízási szerződésben a felek a megbízottak havi megbízási díját 720.000 forintban rögzítették és sikerdíjazásukban is megállapodtak, annak elszámolását 20.000.000 forint megtérülési szinthez kötötték.

A felperes és az I. rendű alperes 2013. április 16-án letéti szerződést kötöttek azzal, hogy a felperes kintlévőségeinek kezelése során befolyt követelések a letéteményes utasításának megfelelően a letétkezelő ügyvéd letéti számlájára kéri befizetni, aki a letét összegét a letéteményes írásba foglalt és cégszerű aláírással ellátott felhívására az ott megjelölt módon bankszámlára utalással vagy készpénzben fizeti ki a letéteményes felperes részére.

A ... Törvényszék 2013. május 16. napján elrendelte a felperes csődeljárását, vagyonfelügyelőként a **H. Kft**-t jelölte ki. A csődeljárás elrendelését követően az I. és II. rendű alperesek a megbízási szerződés alapján számlát állítottak ki a felperessel szemben, amelyet a vagyonfelügyelő részükre 2013. június 23. napján visszaküldött. A vagyonfelügyelő intézkedésével szemben az alperesek kifogással éltek, a ... Törvényszék e kifogást jogerős végzésével elutasította.

Az I. rendű alperes ügyvédi letéti számlájára a követelések behajtása folytán összesen 12.935.975 forintot fizettek be az adós gazdálkodó szervezetek.

Az alperesek és **Sz.**, a ... **B. Kft.** ügyvezetője a 2013. július 29-én kelt „feljegyzés”-ben rögzítették, hogy 2013. július 25. napján a letéti számlára befizetés érkezett. A megbízó képviselőjében **Sz.** kijelentette, hogy az I. és II. rendű alperesek az ügyvédi munkadíj igényüket a letéti számlán lévő összegből kiegyenlíthetik utólagos elszámolással, mivel az ügyvédi megbízási díjak 2013 februárjától nem kerültek kifizetésre.

A 2013. február 2-ai megbízási szerződés 6.a. pontja alapján az ügyvédi letéti számláról az I. rendű alperes 6.096.000, a II. rendű alperes 6.720.000 forintot vett fel ügyvédi munkadíjként.

A csődeljárás eredménytelensége folytán a felperes 2014. február 18. napjától felszámolás alatt állt, felszámolója a **H. Kft.** A felszámoló értesülve arról, hogy a felperes bizonyos követeléseit az I. rendű alperes ügyvédi letéti számlájára fizették be, az I. rendű alperest ezzel kapcsolatos elszámolásra hívta fel. Miután az alperesek állították, hogy felmondás hiányában ügyvédi megbízásuk és meghatalmazásuk él, 2014. szeptember 15. napján a felszámoló a megbízási szerződést a Cstv.47.§ alapján azonnali hatállyal felmondta és a korábbi felszólítást megismételve kérte az alperesek elszámolását. Ezt követően az I. rendű alperes 6.096.000, a II. rendű alperes 6.720.000 forint ügyvédi megbízási díjra vonatkozóan bocsátott ki számlát a felperes felé. A számlákat a felperes visszaküldte.

Az alperesek 2014. október 16-án elszámolást készítettek a letéti számlára történő befizetések és a megbízási szerződés teljesítésével felmerült költségeik és megbízási díjaik elszámolása körében. Eszerint 2013. július 25. és 2014. február 13. napja között 12.935.975 forint befizetése történt meg az ügyvédi letéti számlára, ezzel szemben a 2013 februárjától 2014. szeptember hónapra járó 20 havi megbízási díjuk elszámolásával 12.816.000 forint erejéig követelésük megtérült. 2013. július 1. és 2013. szeptember 30-ai közötti időtartamra további 3.204.000 forint ügyvédi munkadíj megfizetésére és a sikerdíjak elszámolására tartottak igényt.

A felperes keresetében kérte, hogy állapítsa meg a bíróság, hogy az I. és II. rendű alperesek között 2013. február 2. napján létrejött megbízási szerződés és ahhoz kapcsolódóan a felperes és az I. rendű alperes között 2013. április 16. napján létrejött letéti szerződés a Cstv.40.§ (1) bekezdés a) pontja szerint érvénytelen. Kérte, hogy kötelezze a bíróság az I. rendű alperest 12.935.975 forint megfizetésére, valamint marasztalja az alpereseket perköltségben. Hivatkozott arra, hogy a megbízási és letéti szerződések csalárd ügyletnek minősülnek a Cstv.40.§ (1) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel a Cstv.40.§ (3) bekezdésében foglalt vélelemre is. Utalt arra is, hogy a Cstv.11.§ (2) bekezdés a) pontja alapján az Ügyvédi törvény 28.§-a szerinti beszámításra az alpereseknek nem volt lehetősége, hitelezői igényt a felszámolási eljárásban sem jelentettek be az alperesek, így a Cstv.38.§ (3) bekezdése alapján követelésüket a felszámolási eljárásban beszámítási kifogásként sem érvényesíthetik.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 12.935.975 forintot, valamint 300.000 forint elsőfokú eljárásban felmerült perköltséget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak 776.200 forint feljegyzett eljárási illetéket.

Ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a Cstv.40.§ (1) bekezdés a) pontjában foglaltakra tekintettel a felek között létrejött keresettel támadott szerződések nem érvénytelenek, figyelemmel arra, hogy kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy az ügyvédi megbízásos jogviszony évek, évtizedek óta fennállt a felek között, illetve hogy a II. rendű alperes tekintetében a Cstv.40.§ (3) bekezdésében foglalt vélelem a rosszhiszeműség tekintetében hozzátartozói viszony hiányában nem áll fenn.

Kifejtette ugyanakkor az elsőfokú bíróság, hogy az I. rendű alperes, mint a Ptk.462.§ (1) bekezdése, illetve az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (Ütv.) 30.§ (1) bekezdése szerinti letéteményes az ügyvédi letétben elhelyezett, a felperes adóssai által átutalással teljesített pénzeszegek kiadása megtagadásával az ügyvédi letéti szerződést megszegte. Az I. rendű alperes az érvényes ügyvédi letéti szerződés alapján az ügyvédi letéti számlájára befolyt pénzeszközök kiadására köteles. Utalt arra, hogy az Ütv.28.§ (2) bekezdése alapján az ügyvéd az átvett pénzből beszámítással kielégítheti a megbízójával szemben megbízási díj és költségterítés címén fennálló követelését. Az ügyvéd a beszámítási jog gyakorlásáról a megbízót írásban köteles értesíteni, az Ütv.28.§ (2) bekezdése tehát értesítésre formakényszert rendel. Az Ütv.28.§ (2) bekezdése alapján beszámításnak az Ütv.28.§ (3) bekezdése szerinti esetekben nincs helye. Ilyen, ha a pénzt nem a megbízó részére kell kiadni, ha a megbízási díjban a felek nem állapodtak meg vagy ha más jogszabály a beszámítást tiltja. Kifejtette, hogy a Cstv.11.§ (2) bekezdés a) pontja, ami a fizetési haladék időtartama alatt az adóssal szembeni beszámítást tiltja, az Ügyvédi törvény 28.§ (3) bekezdés c) pontjában említett más jogszabály, ezért az alperesek jogszabálysértő módon éltek beszámítással a perbeli esetben. Utalt végül arra is, hogy a felszámolás kezdő időpontjától a gazdálkodó szervezet ellen a felszámolásba tartozó vagyonnal kapcsolatos követelést csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni a Cstv.38.§ (3) bekezdése alapján azzal, hogy a hitelező a gazdálkodó szervezet által indított perben a gazdálkodó szervezettel szemben a felszámolás kezdő időpontjában fennálló követelését beszámítási kifogásként érvényesítheti, feltéve hogy a követelés jogosultja a felszámolás kezdő időpontjában is a hitelező volt. Miután azonban az alperesek hitelezői igényt a felszámolási eljárásban nem terjesztettek elő, azaz hitelezőknek nem minősülnek, így beszámítási kifogásként sem érvényesíthetik fennálló megbízási díj igényüket a felperessel szemben.

Az ítélet ellen, annak megváltoztatása és a kereset elutasítása érdekében az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, hiszen a felperes keresetét a Cstv.40.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti érvénytelenségre alapította. Keresete jogalapját a felperes az egész peres eljárás alatt nem változtatta meg. Az elsőfokú bíróság a Pp.3.§ (3) bekezdés alapján a felperes által megjelölt jogcímre tekintettel tájékoztatta a feleket a bizonyítási teherről és a bizonyítatlanság következményeiről. A Cstv.11.§ (2) bekezdés a) pontját a felperes a perben nem hívta fel, arra soha nem hivatkozott, bizonyítási indítványt e körben nem terjesztett elő.

Hivatkozott arra is, hogy az Ütv.28.§ (3) bekezdés c) pontja szerint akkor nincs helye beszámításnak - egyebek mellett -, ha azt más jogszabály tiltja. Az elsőfokú ítéletben az elsőfokú bíróság ilyen más jogszabályhelyként a Cstv.11.§ (2) bekezdés a) pontját jelölte meg. Utalt arra, hogy a Cstv.11. § (1) bekezdés c) pontja szerint gazdasági tevékenység folytatásához a vagyonfelügyelő ellenjegyzésével

kifizethetők a 11.§ (2) bekezdés g) pont szerint az adós gazdasági tevékenységének folytatásához szükséges kötelezettségek, erre figyelemmel az Ütv.28.§ (3) bekezdés c) pontja a beszámítást adott esetben nem tiltotta. Az I. rendű alperes az Ütv.28.§ (2) bekezdése szerint járt el, amely a jogszabályoknak megfelelő volt. Utalt arra is, hogy a beszámítási jog gyakorlásáról feljegyzéssel, írásban értesítette a megbízót, aki azt engedélyezte is.

Hivatkozott arra, hogy hitelezői igényként az alperesek a megbízási szerződésen alapuló követelésüket azért sem tudták bejelenteni, mert a megbízási szerződés alapján nem egyszeri fix összegre, hanem a folyamatos tevékenység alapján változó összegre állt fenn követelésük, kiemelve a sikerdíjat, aminek elszámolását a felek 20.000.000 forintos megtérülési szinthez kötötték. Ennek alapján álláspontja alapján a csődeljárás előtt és a felszámolási eljárás kezdetekor nem lehetett meghatározni a hitelezői igény konkrét összegét.

Előadta, hogy az érvényes megbízási szerződés alapján elvégzett munkája után jogosan járó ügyvédi megbízási díjat és sikerdíjat a felperes nem fizette ki, annak kifizetését jogellenesen tagadta meg a felszámoló, így ezzel az összeggel a felperes jogalap nélkül jutna vagyoni előnyhöz.

A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a peres felek között létrejött megbízási és letéti szerződésnek a Cstv.40§ (1) bekezdés a) pontja alapján való érvénytelenségének megállapítását kérte, hivatkozva arra, hogy ezek az ügyletek csalárd ügyletek voltak, amelyekkel az I. és II. rendű alperesek a felperes hitelező elől a likvid pénzvagyont elvonták.

Fellebbezési ellenkérelmében a felperes az alperes fellebbezése által érintett körben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte hivatkozva arra, hogy a kereseti kérelemhez kötöttség nem jelent jogcímhez kötöttséget, illetve arra hogy a beszámítás a perbeli tényállás alapján a csődjogi rendelkezések szerint kizárt volt.

Az alperesek a csatlakozó fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték.

A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés sem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítéltetése alapjául.

A Cstv.40.§ (1) bekezdés a) pontja szerint a tudomásszerzéstől számított 90 napon belül, de legfeljebb a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított egy éves jogvesztő határidőn belül a hitelező - vagy az adós nevében a felszámoló - a bíróság előtt keresettel támadhatja az adósnak a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző öt éven belül és azt követően megkötött, az adós vagyonának csökkenését eredményező szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha az adós szándéka a hitelező vagy hitelezők kijátszására irányult és a másik fél erről a szándékról tudott vagy tudnia kellett.

A Cstv.40.§ (1) bekezdés a) pontjára alapított érvénytelenség megállapításának együttes feltételei közül az egyik az adós vagyonának csökkenését eredményező szerződés.

A megtámadott szerződések alapján az alperesek arra vállaltak kötelezettséget, hogy a felperes kintlévőségeinek behajtását célzó tevékenységet megszervezik, a követeléseket behajtják, a befolyt összeg az I. rendű alperes letéti számlájára kerül, a leltét összegét az I. rendű alperes a felperes

írásba foglalt cégszerű aláírással ellátott felhívására a felperesnek kifizeti. E szerződések szerződésszerű teljesítése esetén a felperes az őt megillető összeghez hozzájutott volna. A vagyon csökkenése nem a megbízási és letéti szerződések teljesítésének következménye, hanem az, hogy az I. rendű alperes a letétbe helyezett pénzt a felperes felhívására nem adta át a felperesnek. A vagyon csökkenését következésképpen nem a szerződések megkötése és teljesítése, hanem az I. rendű alperes jogszabályba ütköző beszámítása okozta, ezért a másodfokú bíróság megállapította, hogy a Cstv.40.§ (1) bekezdés a) pontjában írt vagyonszökkenését eredményező szerződés, mint az egyik együttes érvénytelenségi feltétel hiányára tekintettel a szerződések érvénytelensége nem állapítható meg. Az érvénytelenség további feltételeinek meglétét ezért a másodfokú bíróság nem vizsgálta.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a beszámításra és a letéti szerződés megszegésére vonatkozó indokaival. Az I. rendű alperes fellebbezésére tekintettel a másodfokú bíróság e körben a következőkre utal:

Az elsőfokú bíróság döntése nem terjeszkedett túl a kereseti kérelmen. Az ítélezési gyakorlat a Pp.215.§ szerinti korlátozást az összeg (mennyiség) vonatkozásában tekinti feltételnek, vagyis összegben, értékben nem ítélt meg többet a bíróság, mint amire a kereseti kérelem irányult. A bíróság azonban a keresetben megjelölt jogcímhez nincs kötve. A bíróságnak a felek jognyilatkozataihoz kötöttsége nem jelenti azt, hogy ha valamelyik fél a perbeli jogviszony jogi minősítését illetően tévesen rossz jogcímet jelöl meg, azt a bíróság a határozata meghozatalánál ne minősíthesse a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően. Erre azonban csak akkor van lehetőség, ha a helyes minősítéshez valamennyi tény, bizonyíték, adat rendelkezésre áll (EBH 2004. évi 1143.). A bíróság feladata tehát a kereseti kérelem alapjául szolgáló jogviszony elbírálása és a döntést nem akadályozhatja az, hogy a felperes a követelésének jogcímét helytelenül jelölte meg (BH 1980.341., BH 2003.279.).

Alapítanul hivatkozott az I. rendű alperes a fellebbezésében arra is, hogy a Cstv.11.§ (2) bekezdés a) pontjára a felperes a per során nem hivatkozott. A felperes a 14. számú jegyzőkönyv 2. oldalán a 18. sorszámú előkészítő iratában, a 26. sorszámú előkészítő iratában, a 27. számú jegyzőkönyv 2. oldalán hivatkozott arra, hogy a beszámítást a Cstv. szabályai adott esetben nem tették lehetővé.

Az ítéleti döntés nem a csőd és felszámolási eljárás iratain, hanem a felek egyező tényelődásain alapult, a perben csatolt okiratokon és nyomozati iratokon, amelyeknek a beszerzését az alperesek kérték.

A beszámítást adott esetben a Cstv. a fizetési haladék időtartama alatt a 11.§ (2) bekezdés a) pontja alapján kifejezetten kizárja. A Cstv.11.§ (1) bekezdés d) pontja, szerint a (2) bekezdés g) pontja szerinti, a gazdasági tevékenység folytatásához a vagyonfelügyelő ellenjegyzésével vállalt fizetési kötelezettségek kifizetése alól a fizetési haladék nem mentesít. Ebben az esetben tehát szükséges a vagyonfelügyelő ellenjegyzése, maguk az alperesek sem állították azonban, hogy ez rendelkezésükre állt volna.

Az, hogy a beszámítást **Sz.** a „feljegyzés”-ben engedélyezte, nem teszi jogszerűvé a beszámítást, figyelemmel arra, hogy **Sz.** nem volt a felperes gazdasági társaság ügyvezetője, illetőleg arra, hogy a beszámítást a felperes ügyvezetője sem engedélyezhette volna, mert azt a Cstv.11.§ (2) bekezdés a) pontja kizárja.

A felszámolási eljárás során a Cstv.36.§ (1) bekezdése szerinti feltételek megléte esetén van helye beszámításnak. Maguk az alperesek sem állították, hogy követelésüket a felszámoló nyilvántartásba

vette volna. Nincs jelentősége annak, hogy az alperesek miért nem jelentették be hitelezői igényüket, azonban megalapozatlan az a hivatkozás, hogy nem tudták összegszerűen meghatározni, hogy mennyi a hitelezői igényük összegszerűsége, ezzel ugyanis a beszámítás gyakorlásakor - a rendelkezésre álló adatok szerint - tisztában voltak.

Az I. rendű alperes fellebbezésének III. pontjával kapcsolatban a másodfokú bíróság arra utal, hogy a per eldöntése szempontjából lényegtelen, hogy a vagyonfelügyelő milyen tevékenységet végzett, milyen mulasztásai voltak és milyen felelőssége áll fenn a vagyonfelügyelőnek. Az I. rendű alperes a fellebbezésének ebben a részében sem jelölt meg olyan körülményt, amely a beszámítása jogszerűségét alátámasztott volna.

A kereset elbírálása során a bíróság nem azt vizsgálta, hogy a megbízási díj az alpereseket megilleti-e vagy sem, illetve hogy ezzel a megbízási díjjal a felperes jogalap nélkül gazdagodik-e vagy sem. Ezeknek a kérdéseknek csak akkor lenne jelentősége, ha a felperes nem állt volna csődeljárás, illetőleg nem állna felszámolási eljárás hatálya alatt. A csődeljárásra és a felszámolásra vonatkozó speciális jogszabályi rendelkezésekre tekintettel a felperessel szemben csak a Cstv. rendelkezései szerint van mód igényérvényesítésre. A bíróság döntése tehát nem azt jelenti, hogy az alperesek ne végezték volna el a köztük és a felperes között létrejött megbízási szerződésben vállalt munkát, hanem azt, hogy a megbízási díj iránti igényüket ilyen módon, beszámítással nem érvényesíthetik.

A kifejtett indokokra tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdésére tekintettel helybenhagyta. A sikertelen fellebbezés folytán a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles a felperes a csatlakozó fellebbezésére illeték-feljegyzési joga folytán le nem rótt csatlakozó fellebbezési eljárási illeték, valamint az I. rendű alperes a fellebbezésére illeték-feljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viselésére a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján.

Az I. rendű alperes fellebbezésének pertárgyértéke 12.935.975 forint volt, a felperes fellebbezésének pertárgyértéke pedig a 720.000 forintos havi ügyvédi díj egy évre számított összegére tekintettel 8.640.000 forint. A két összeg különbözete után a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése, valamint 4/A.§-a alapján állapított meg a nagyobb részben pernyertes felperes javára az I. rendű alperes terhére ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség fizetési kötelezettséget a másodfokú bíróság.

Pécs, 2016. április 14.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Kutasi Tünde s.k. bíró